

Sygn. akt **IC 1137/13**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Halina Plasota</i>
Protokolant:	stażysta Katarzyna Maciaszczyk

po rozpoznaniu w dniu 21 marca 2016 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa **B. M. i R. M.**

przeciwko **Przedsiębiorstwu Państwowemu (...)** z siedzibą w W.

I. oddała powództwo

II. zasądza od powodów B. M. i R. M. solidarnie kwotę 5617 zł (pięciu tysięcy sześciuset siedemnastu złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 3617 zł (trzech tysięcy sześciuset siedemnastu złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego

III. nakazuje pobrać od powodów B. M. i R. M. solidarnie kwotę 2095,98 zł (dwóch tysięcy dziewięćdziesięciu pięciu złotych dziewięćdziesięciu ośmiu groszy) tytułem zwrotu kosztów wynagrodzenia biegłego tymczasowo wypłaconego z funduszu Skarbu Państwa

Sygn. akt **IC 1137/13**

UZASADNIENIE

W dniu 3 sierpnia 2013 roku małżonkowie B. M. i R. M. wnieśli o zasądzenie na ich rzecz od pozwanego Przedsiębiorstwa Państwowego (...) z siedzibą w W. kwoty 80.000,00 zł tytułem odszkodowania stanowiącego równowartość spadku – wartości nieruchomości położonej przy ul. (...)

w W. – oraz kwoty 50.000,00 zł tytułem kosztów rewitalizacji akustycznej tej nieruchomości, wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od daty wytoczenia powództwa do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych, w tym także kosztów zastępstwa procesowego (pozew wraz z uzasadnieniem k. 2-16).

Uzasadniając swe żądania powodowie wskazali, że ww. nieruchomość znajduje się w granicach obszaru ograniczonego użytkowania (tj. strefy Z2) utworzonego uchwałą

nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. (Dz. Urz. Woj. M., nr 128, poz. 4086 ze zm.). Na skutek wejścia w życie powyższej uchwały miał nastąpić spadek wartości nieruchomości w wyniku osłabienia prawa własności oraz miały powstać koszty rewitalizacji akustycznej lokalu. Powodowie podkreślili przy tym, że dla żądania odszkodowania nie muszą rzeczywiście ponieść stosownych nakładów na dostosowanie lokalu; wskazali również, że wartość przedmiotu sporu przyjęto w sposób arbitralny, zaś jej doprecyzowaniu w dalszym toku postępowania służyć ma dowód z opinii biegłego. Jako podstawę prawną swego roszczenia powodowie podali art. 129 ust. 2 w zw. z art. 136 ust. 2 ustawy z dnia 27

kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 ze zm.), dalej jako: „p.o.ś.”, a także powyższą uchwałę

nr 76/11 Sejmiku; powołane przepisy pozwalają właścicielowi nieruchomości na dochodzenie odszkodowania za szkodę wyrządzoną ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości, w tym zmniejszenie jej wartości (art. 129 ust. 2 p.o.ś.), od podmiotu, którego działalność doprowadziła do ustanowienia tzw. obszaru ograniczonego użytkowania (art. 136 ust. 2 p.o.ś.). Przedstawiono także alternatywną podstawę prawną w postaci art. 435 k.c. w zw. z art. 322 p.o.ś.

W odpowiedzi na pozew, wniesionej w dniu 13 listopada 2013 r., pozwane Przedsiębiorstwo Państwowe (...) z siedzibą w W. wniosło o oddalenie powództwa w całości jako bezpodstawnego oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (odpowiedź na pozew wraz z uzasadnieniem – k. 57-74).

Uzasadniając swe stanowisko, pozwany wskazał na art. 129 ust. 4 p.o.ś., który ustanawia 2-letni termin zawity na dochodzenie roszczeń przewidzianych w art. 129 ust. 2 p.o.ś., liczony od dnia wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Zdaniem pozwanego termin ten upłynął i roszczenia powodów wygasły, bowiem ich nieruchomości już na mocy poprzednio obowiązującego rozporządzenia nr 50 Wojewody (...) z dnia 7 sierpnia 2007 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. (Dz. Urz. Woj. M.. nr 156, poz. 4276 ze zm.) podlegała ograniczeniom, zaś późniejsza uchwała z dnia 20 czerwca 2011 r. Sejmiku Województwa nie ustanowiła nowych ograniczeń ani nie zwiększyła intensywności już istniejących, co więcej część istniejących dotychczas ograniczeń m.in. dla zabudowy mieszkaniowej została uchwałą nr 76/11 zniesiona.

Z ostrożności procesowej pozwany podkreślił, że przypisanie odpowiedzialności na podstawie art. 129 ust. 2 p.o.ś. wymaga wykazania ograniczeń w sposobie korzystania z nieruchomości wynikających z utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania (OOU), oraz że ograniczenia te muszą powodować, że korzystanie z nieruchomości w dotychczasowy sposób lub w sposób zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe lub istotnie ograniczone. Ponadto przypisanie odpowiedzialności wymaga wykazania poniesienia szkody pozostającej w związku z ograniczeniami wynikającymi z objęcia danej nieruchomości OOU.

Następnie pozwany odniósł się do poszczególnych żądań pozwu. W odniesieniu do odszkodowania z tytułu rewitalizacji akustycznej budynku pozwany zarzucił powodom brak wykazania, że klimat akustyczny budynku jest niewystarczający, oraz że żądanie kosztów zakupu klimatyzacji jest bezzasadne z uwagi na to, że takie żądanie nie mieści się w zakresie kosztów związanych z rewitalizacją akustyczną nieruchomości. W odniesieniu do odszkodowania z tytułu obniżenia wartości nieruchomości pozwany wskazał, że zgodnie z analizą rynku dokonaną na zamówienie pozwanego dokonane ograniczenia nie odznaczyły się silnym oddziaływaniem nieruchomości na popyt nieruchomości w tym obszarze. Ponadto powód nie wykazał, by zakładał zmianę przeznaczenia nieruchomości na takie cele, których zabrania się w strefie Z2. Nadto pozwany zanegował zasadność zastosowania art. 435 k.c. jako alternatywnej podstawy dla żądania odszkodowania. Również zakwestionował żądanie odsetek sformułowane w pozwie.

Pismem z dnia 7 marca 2016 r. pełnomocnik powodów złożył wniosek o zawieszenie postępowania w sprawie (k. 457-460 i 461-468), do czasu rozpoznania przez Sąd Najwyższy istotnego zagadnienia prawnego w sprawie III CZP 114/15 czy właścicielowi nieruchomości objętej ograniczeniami wynikającymi z rozporządzenia Wojewody (...) nr 50 z dnia 7 sierpnia 2007 r. służy żądanie odszkodowania także po wejściu w życie uchwały Sejmiku (...), „czy też przysługuje mu wyłącznie prawo do żądania odszkodowania stanowiącego ewentualnie dalszą (inną) szkodę”. Sąd oddalił wniosek z uwagi na fakt, że dotychczasowe orzecznictwo Sądu Najwyższego, pozwala na przyjęcie, że o odszkodowanie na podstawie nowego aktu prawa miejscowego, czyli uchwały Sejmiku (...), można skutecznie występować po wykazaniu przesłanek, że doszło do ograniczenia w użytkowaniu nieruchomości – nieobjętego wcześniej rozporządzeniem nr 50 z dnia 7 sierpnia 2007 r. Wojewody (...).

W toku postępowania i na rozprawach obie strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska w sprawie (pisma powodów – k. 140-153, k. 194-199, k. 292-293, k. 346-348, k. 404-405, pisma pozwanego – k. 164-172, k. 239-242, k. 343-345, k. 391-395, k. 434-437, protokoły z rozpraw – k. 185-187, k. 275-277, k. 375-376, k. 453-456, k. 472-473).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powodowie B. M. i R. M. są współwłaścicielami nieruchomości przy ul. (...) w W. o powierzchni 624 m², zabudowanej budynkiem mieszkalnym, dla której Sąd Rejonowy dla (...) prowadzi księgę wieczystą nr (...). Powodowie nabyli nieruchomość w drodze darowizny od rodziców B. M., którzy wcześniej już tam mieszkali. Od 1985 r. zaczęli starania o rozbudowę domu mieszkalnego, w 2007 r. ostatecznie ukończyli budowę budynku mieszkalnego dwurodzinnego i decyzją z dnia 14 lutego 2008r. udzielono pozwolenia na użytkowanie tegoż domu mieszkalnego. Od tegoż roku w domu mieszkają powodowie z rodziną syna oraz z rodzicami powódki (odpis zwykły KW nr (...) – k. 14-17, decyzja nr (...) w przedmiocie pozwolenia na użytkowanie przyziemia i parteru budynku mieszkalnego – k. 31, zawiadomienie o zakończeniu budowy – k. 32, zeznania powodów R. M. i B. M. – protokół z rozprawy k. 185-187). Z uwagi na miejsce położenia nieruchomości hałas wynikający z działalności lotniska zawsze był uciążliwy, ale stopniowo od 2007 r. stawał się coraz większy. Związane to było z rozbudową i wydłużeniem pasa startowego na lotnisku. Ta uciążliwość była dostrzegana przez powodów od chwili wprowadzenia się do rozbudowanego budynku. Nie jest możliwy wypoczynek na działce, a nawet rozmowy przy otwartym oknie. Powodowie związku z tym złożyli w Gminie w 2011 roku wniosek o wymianę okien w budynku na dźwiękoszczelne – bezskutecznie (zeznania powodów protokół k. 185-187).

Rozporządzeniem nr 50 Wojewody (...) z dnia 10 sierpnia 2007 r., które weszło w życie w dniu 25 sierpnia 2007 roku, utworzono obszar ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W.. Podstawą do wydania aktu był art. 135 ust. 2 p.o.ś. w ówczesnym brzmieniu. Na mocy powyższego rozporządzenia nieruchomość powodów znalazła się w całości w strefie M obszaru, tj. strefie ograniczeń zabudowy mieszkaniowej. Zgodnie z treścią § 4 ust. 1 rozporządzenia, w strefie M zabroniono przeznaczania nowych terenów pod szpitale, domy opieki, zabudowę związaną ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci oraz zabudowę mieszkaniową, a także zmiany sposobu użytkowania budynków lub budowę nowych na powyższe cele. Natomiast § 4 ust. 2 zezwalał na zmianę w strefie M sposobu użytkowania budynków na cele mieszkaniowe lub budowę budynków mieszkalnych jednorodzinnych, lecz jedynie na warunkach określonych w planie miejscowym lub w decyzji o warunkach zabudowy. Wreszcie § 5 rozporządzenia wprowadzał wymagania techniczne dotyczące izolacyjności akustycznej budynków nowoprojektowanych i istniejących. (Dz. Urz. Woj. M.. z 2007 roku, nr 156, poz. 4276).

Następnie, uchwałą nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku, która weszła w życie w dniu 4 sierpnia 2011 roku, utworzono obszar ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W.. Na mocy tej uchwały nieruchomość powodów znalazła się w strefie Z2, w której zakazano przeznaczania terenów pod szpitale i domy opieki społecznej oraz pod zabudowę związaną ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży oraz lokalizowania budynków lub zmiany ich przeznaczenia na powyższe cele (§ 5 pkt 2 lit. a-c uchwały). Ponadto, § 6 uchwały ustanawia wymogi techniczne co do izolacyjności akustycznej budynków nowoprojektowanych i istniejących (Dz. Urz. Woj. M.. z 2011 roku, nr 128, poz. 4086 ze zm.).

Przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu występowały zarówno w 2010 roku przed wejściem w życie uchwały nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r., jak również w trakcie pomiarów dokonywanych przez biegłego na potrzeby niniejszego postępowania, tj. w dniach 9 i 10 grudnia 2014 r. (opinia ustna biegłego – protokół rozprawy głównej k. 454-455).

W piśmie do Przedsiębiorstwa Państwowego (...) z dnia 29 lipca 2013 r. powodowie zgłosili roszczenie odszkodowawcze w związku z ustanowieniem obszaru ograniczonego użytkowania i wezwali pozwanego do zapłaty. Wcześniej nie podejmowali żadnych działań w celu dochodzenia roszczeń (okoliczność bezsporna, wezwanie – k. 35-37).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie niezakwestionowanych twierdzeń stron oraz wskazanych wyżej dowodów, które nie pozostawały ze sobą w sprzeczności, a których autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy nie zanegowała skutecznie żadna ze stron niniejszego postępowania – uznając je za spójny, wiarygodny i nie budzący wątpliwości materiał dowodowy. Powołane przez strony dowody z dokumentów zmierzające do wykazania wysokości szkody pominięto w rozważaniach ze względu na niezasadność powództwa co do zasady.

Istotnym zagadnieniem faktycznym było ustalenie, czy hałas dokuczliwy dla powodów był w takim samym stopniu przed wejściem w życie uchwały nr 76/11 Sejmiku Wojewódzkiego z dnia 20 czerwca 2011 roku, jak i po wejściu w życie tegoż aktu. Zagadnienie powyższe było priorytetem do rozstrzygnięcia merytorycznego sprawy. Celem ustalenia tegoż stanu faktycznego, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego akustyka zlecając mu odpowiedź na pytanie, czy nieruchomości powodów przy ul. (...) w W. ma zapewniony prawidłowy klimat akustyczny, jeżeli nie – to od którego momentu norma hałasu została przekroczona, zwłaszcza biorąc pod uwagę to, co podkreślali powodowie, że hałas wzrósł w momencie rozbudowy lotniska. W tym zakresie opinię sporządził biegły akustyk M. T. (opinia pierwotna – k. 315-330, opinia uzupełniająca ustna z protokołu rozprawy z dnia 25 maja 2015 r. – k. 375-376, opinia uzupełniająca pisemna k. 428-430, opinia uzupełniająca z protokołu rozprawy z dnia 7 marca 2016 r. – k. 453-456). Ostateczny wniosek biegłego akustyka wyartykułowany w opinii uzupełniającej ustnej do protokołu z dnia 7 marca 2016 r. był następujący: przekroczenia hałasu w roku 2010 były pow. 60 dB w porze dziennej, a w nocy 55dB. Takie same przekroczenia są obecnie. Biegły wycofał się z części wcześniejszych wniosków zawartych w opinii pisemnej. Powołał się przy tym na mapy z 2010 r., stworzone w czasie obowiązywania rozporządzenia nr 50 Wojewody (...) z dnia 10 sierpnia 2007 r. Biegły podkreślił wyraźnie, że występowanie przekroczeń poziomów dopuszczalnych hałasu było takie same, w związku z czym klimat akustyczny na posesji powodów nie uległ pogorszeniu. Biegły zaznaczył przy tym, że przekroczenia akustyczne mogłyby już nawet wcześniej, przed 2010 r., bowiem już wtedy nad posesją powodów przelatywały samoloty. W ocenie Sądu końcowa opinia ustna złożona na rozprawie w dniu 07 marca 2016 r. rozstrzygnęła najbardziej istotną, z punktu widzenia merytorycznego rozstrzygnięcia, wątpliwość dotyczącą, od kiedy należy liczyć przekroczenie norm hałasowych związanych z działalnością lotniska na posesji powodów.

Po powyższej opinii uzupełniającej, pełnomocnik powoda zgłosił kolejny wniosek o uzupełnienie opinii biegłego, składając w tym zakresie pismo procesowe z dnia 14 marca 2016 r. (k. 461-468). Sąd oddalił powyższy wniosek jako spóźniony, ponieważ na rozprawie w dniu 7 marca 2016 r. biegły składał opinię ustną w obecności pełnomocników stron, co dawało możliwość postawienia zagadnień, które w uznaniu stron wymagały odpowiedniego wyjaśnienia. W ocenie Sądu opinia biegłego rozstrzygnęła najbardziej istotne wątpliwości zachodzące w sprawie, tj. czy nastąpiła zmiana klimatu akustycznego po wejściu w życie uchwały Sejmiku Wojewódzkiego. Aczkolwiek strona powodowa miała dalsze uwagi co do wniosków opinii biegłego M. T. w zakresie przyjęcia przez niego, że przekroczenia norm hałasowych były identyczne pod rządami rozporządzenia Wojewody (...), jak i uchwały Sejmiku Wojewódzkiego, to w tym zakresie nie zgłosiła wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii kolejnego - innego biegłego akustyka .

Sąd oddalił na podstawie art. 227 k.p.c. wnioski powodów o dopuszczenie dowodów z opinii biegłego z zakresu budownictwa, mając na względzie, iż wobec upływu terminów zawitych dla roszczeń powodów, dowody te nie dotyczyły okoliczności o istotnym znaczeniu dla rozstrzygnięcia sprawy. Sąd miał przy tym na uwadze, że przedmiotem powyższej opinii mogłoby być ewentualnie jedynie stwierdzenie, czy i w jakim zakresie doszło do zmiany wartości nieruchomości powodów w związku ze zmianą ograniczeń sposobu korzystania z tej nieruchomości wynikającą z uchwały Sejmiku w stosunku do ograniczeń wynikających z rozporządzenia Wojewody, o ile by takie zmiany ograniczeń nastąpiły - co nie miało miejsca w świetle ustalonego stanu faktycznego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu w całości.

W rozpoznawanej sprawie bezspornym było, że rozporządzeniem nr 50 Wojewody (...) z dnia 7 sierpnia 2007 roku utworzono obszar ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) i nieruchomości powodów, znalazła się w strefie M tego

obszaru, natomiast na mocy obecnie obowiązującej uchwały nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku, nieruchomości budynkowa leży w strefie Z2 tego obszaru.

Dlatego za podstawę materialnoprawną roszczenia wysuniętego przez powodów należy uznać przepisy art. 129 ust. 1-2 p.o.ś., zgodnie z którymi w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości jej właściciel może żądać odszkodowania za poniesioną szkodę. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalili się poglądy, w myśl którego ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości jest samo ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania, bowiem powoduje nie tylko spadek wartości nieruchomości na skutek ograniczenia dopuszczalnej zabudowy, lecz także obniżenie jej wartości wskutek zawężenia granic własności (art. 140 w zw. z art. 144 k.c.) – właściciel nieruchomości musi znosić dopuszczalne na danym obszarze immisje, przede wszystkim hałas (por. wyrok SN z dnia 6 maja 2010 roku, II CSK 602/09, LEX nr 585768; postanowienie SN z dnia 9 kwietnia 2010 roku, III CZP 17/10, LEX nr 584036; postanowienie SN z dnia 24 lutego 2010 roku, III CZP 128/09, LEX nr 578138 oraz wyrok SN z dnia 25 maja 2012 roku, I CSK 509/11, LEX nr 1215402).

Sąd orzekający co do zasady podziela ten pogląd, za wyjątkiem przyjęcia, że ograniczeniem i związaną z nim szkodą w myśl art. 129 ust. 1-2 p.o.ś. jest zawężenie władztwa uprawnionego nad nieruchomością (wskutek immisji) wraz z wiążącym się z nim spadkiem wartości tej nieruchomości. Otóż Sąd orzekający uważa, że szkodą (ograniczeniem) w przypadku immisji są związane z nimi nakłady na dostosowanie akustyczne nieruchomości, choćby ich dokonanie nie było obowiązkowe i nie zostały rzeczywiście poniesione. Potwierdza to zresztą treść art. 136 ust. 3 p.o.ś., który za szkodę nakazuje uznawać także właśnie koszty poniesione w celu wypełnienia wymagań technicznych dla budynków wprowadzonych wraz z obszarem ograniczonego użytkowania – rzeczony wymogi techniczne ustanawiają § 5 rozporządzenia Wojewody oraz § 6 uchwały Sejmiku. Zdaniem Sądu racjonalność takiego ujęcia przejawia się w umożliwieniu dochodzenia odszkodowań na podstawie art. 129 ust. 1-2 p.o.ś. także tym uprawnionym, których nieruchomości wprawdzie leżą w obszarze ograniczonego użytkowania, lecz nie znajdują się w żadnej ze stref o szczególnych ograniczeniach (strefie M w przypadku rozporządzenia Wojewody, strefach Z1 i Z2 w uchwale Sejmiku). Abstrahując jednak od powyższych uwag należy stwierdzić, że przyjęta przez Sąd Najwyższy wykładnia jest zasadniczo słuszna i stanowi wyraz dążenia do kompleksowego uregulowania skutków ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania, prowadzących do obniżenia wartości nieruchomości i stąd wiąże się m.in. z poddaniem roszczeń właścicieli szczególnym ograniczeniom czasowym.

W związku z tym należy odpowiedzieć na pytanie, z którym aktem prawnym powodowie powinni wiązać swoje roszczenia oparte na stosownych przepisach ustawy - Prawo ochrony środowiska – czy rozporządzenia nr 50 Wojewody (...) z dnia 7 sierpnia 2007 r. (które nie utraciło mocy prawnej w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska o ocenach oddziaływania na środowisko – Dz. U. nr 199, poz. 1227 ze zm. – uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2015 r., III CZP 34/15), czy też jak to wywodzą powodowie z powołaną wyżej uchwałą Sejmiku Województwa (...) jako samoistnym aktem prawnym.

Zdaniem Sądu Okręgowego orzekającego w niniejszej sprawie powodowie nabyli już uprawnienia do dochodzenia stosownego odszkodowania na podstawie rozporządzenia nr 50 Wojewody (...) i to już z dniem nabycia nieruchomości. Ta nieruchomość objęta była OOU i to w strefie M. Wejście w życie nowego aktu tj. uchwały Sejmiku (...) nie spowodowało zmian w zakresie korzystania z nieruchomości – nie powstały żadne nowe ograniczenia w sposobie korzystania z nieruchomości, wprost przeciwnie – nieruchomość powodów znajduje się obecnie w strefie Z2 a więc z takimi samymi ograniczeniami jak strefa M ujęta w rozporządzeniu Wojewody. Nie można przyjąć w ślad za powodami, iż każdy nowy akt prawa miejscowego powodującego ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości „otwiera” na nowo możliwość dochodzenia roszczeń na mocy przepisów ustawy - Prawo Ochrony środowiska. Taki akt pozwala na dochodzenie roszczeń tylko wtedy, gdy na skutek jego wejścia w życie ograniczenia korzystania z nieruchomości powstają (rozszerzony obszar OOU), czy też zaostrzają ograniczenia. Jak słusznie bowiem wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 kwietnia 2013 r. (IV CSK 608/12, LEX nr 1347892; zob. także wyrok SN z dnia 27 czerwca 2012 r., IV CSK 28/12, LEX nr 1228596) szkoda w rozumieniu przepisu art. 129 ust. 2 p.o.ś. nie powstaje w sytuacji, gdy nowy lub zmieniony akt prawa miejscowego utrzymuje dotychczasowy zakres ograniczeń w korzystaniu

z danej nieruchomości. Interpretacja odmienna mogłaby prowadzić do kilkukrotnej kompensacji tej samej szkody, a więc bezpodstawnego wzbogacenia się poszkodowanego. W drugim ze wskazanych orzeczeń podkreślono także, że roszczenia z art. 129 ust. 2 p.o.ś. „odżywają” w zakresie dodatkowej szkody, jeżeli nowy lub zmieniony akt prawa miejscowego zaostroża dotychczasowe ograniczenia lub wprowadza nowe, pogłębiając w ten sposób już zaistniałą szkodę, przy czym zmiana taka musi obejmować nieruchomość uprawnionych (por. wyrok SN z dnia 1 grudnia 2010 r., I CSK 86/10, LEX nr 818554). Powodowie nie wykazali, by uchwała nr 76/11 Sejmiku zintensyfikowała ograniczenia ustanowione w rozporządzeniu nr 50 Wojewody czy też wprowadziła nowe ograniczenia, obejmujące ich nieruchomość. Zatem w opinii Sądu na skutek zmiany aktu ustanawiającego ograniczenia nie uległa zmianie sytuacja nieruchomości powodów. Należy przy tym zauważyć, że do daty wejście w życie nowego aktu prawa miejscowego – uchwały Nr 76/11 rozporządzenie nr 50 Wojewody (...) dalej obowiązywało.

Argumentację potwierdzającą słuszność powyższego wyводу odnaleźć można także w uzasadnieniu uchwały Sejmiku Województwa (...) nr 76/11 z dnia 20 czerwca 2011 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. F. C. w W., z którego wynika wprost iż „dotychczasowy akt ustanawiający obszar ograniczonego – rozporządzenie nr 50 Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku – został utrzymany w mocy na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej. Zgodnie z art. 47 ust. 2 tej ustawy, akty prawa miejscowego wydane na podstawie przepisów zmienianych niniejszą ustawą z zakresu zadań i kompetencji podlegających przekazaniu, zachowują moc do czasu wydania nowych aktów prawa miejscowego przez organy przejmujące zadania i kompetencje(...) (...)

W konsekwencji rozporządzenie nr 50 Wojewody (...) z dnia 7 sierpnia 2007 roku obowiązywało do czasu wejścia w życie uchwały Sejmiku Województwa (...) nr 76/11 z dnia 20 czerwca 2011 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., która nie wprowadziła w stosunku do nieruchomości powodów żadnych nowych ograniczeń, w związku z czym powództwo musiało ulec oddaleniu z uwagi na upływ terminu, w którym powodowie mogli wystąpić z roszczeniami o zapłatę odszkodowania za zmniejszenie wartości należącej do nich nieruchomości na skutek utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. oraz z tytułu niezbędnych kosztów i nakładów koniecznych do wykonania izolacji akustycznej budynku, zgodnie z treścią art. 129 ust. 4 ustawy Prawo ochrony środowiska.

Wskazać przy tym należy, iż przepis art. 129 ust. 4 ustawy Prawo ochrony środowiska jest przepisem szczególnym, podlegającym ścisłej wykładni. Konstytuuje on uprawnienie limitowane w czasie, tj. ograniczone terminem prekluzyjnym prawa materialnego, po upływie którego uprawnienie wygasa. Wystąpienie z roszczeniem w przewidzianym ustawą terminie jest podstawową przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego. Skoro zatem powodowie z takim roszczeniem nie wystąpili do pozwanego w ustawowym terminie, a ten termin upłynął w dniu 14 września 2011 r., powództwo podlegało oddaleniu.

Podkreślić także należy, iż ocena charakteru terminu, o którym mowa w art. 129 ust. 4 ustawy Prawo ochrony środowiska była przedmiotem wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2008 roku (II CSK 216/08), w którym Sąd ten wyjaśnił i szeroko umotywowował stanowisko, akceptowane także przez skład orzekający w niniejszej sprawie, iż: „Termin do zgłoszenia roszczeń, o którym mowa w art. 129 ust. 4 ustawy z 2001 roku Prawo ochrony środowiska, jest terminem zawitym, a nie terminem przedawnienia.” Podobnie w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 2013 roku (II CSK 578/12) wskazano, że „termin z art. 129 ust. 4 ustawy Prawo ochrony środowiska stanowi termin zawity, w którym żądania z art. 129 ust. 1 – 3 ustawy Prawo ochrony środowiska muszą zostać zgłoszone obowiązującemu do ich realizacji w celu zachowania prawa dochodzenia tych roszczeń przed sądem”. Takie samo stanowisko zawarł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 2 października 2015 r. w sprawie II CSK 720/14.

Osobnego rozważenia domagałaby się sytuacja, w której po wejściu w życie uchwały Sejmiku Województwa (...) nr 76/11 z dnia 20 czerwca 2011 r. na terenie nieruchomości powodów wzrosłyby natężenia hałasu związanego z

działalnością lotniska w ten sposób, że przekroczone zostałyby normy dopuszczalnego poziomu hałasu. Wówczas należałoby się zastanowić, czy taka okoliczność zaktualizowałaby roszczenia powodów o terminie a quo biegnącym od chwili wejścia w życie uchwały Sejmiku. Jednak w sprawie niniejszej ustalono, że normy hałasu przekroczone zostały jeszcze pod rządami poprzedniego aktu prawnego, toteż wywody w tym przedmiocie nie są potrzebne. Sami powodowie w swoich zeznaniach podkreślali, że od początku zamieszkania w rozbudowanym domu (co miało miejsce najpóźniej z początkiem 2008 r.) odczuwali dyskomfort związany z użytkowaniem pobliskiego lotniska. Mieli pełną świadomość i wiedzę, nie tylko co do uciążliwości w zakresie mieszkania w pobliżu lotniska, ale także co do tego, że lotnisko z czasem się modernizuje, rozbudowuje.

Sąd miał także na uwadze, że roszczenie powodów nie znajduje również oparcia w treści art. 435 k.c., zgodnie z którym prowadzący na własny rachunek przedsiębiorstwo lub zakład wprawiany w ruch za pomocą sił przyrody (pary, gazu, elektryczności, paliw płynnych, itp.) ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch przedsiębiorstwa lub zakładu, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności.

Należy podzielić stanowisko Sądu Apelacyjnego w Warszawie zawarte w uzasadnieniu wyroku z dnia 30 listopada 2010 roku w sprawie VI ACa 1156/10, zgodnie z którym prowadzenie legalnej działalności portu lotniczego nie stanowi deliktu cywilnego, mimo, że hipotetycznie oddziałuje negatywnie na położone w pobliżu nieruchomości ze względu na hałas. Nie można przy tym negować, że położenie w sąsiedztwie lotnisk nieruchomości może powodować obniżenie wartości nieruchomości w stosunku do stanu, jaki by ją kształtował, gdyby sąsiedztwo takie nie istniało, ale można również zakładać, że położenie nieruchomości w pobliżu portu lotniczego powoduje, że nieruchomość staje się atrakcyjna, zależy to przecież od przeznaczenia danej nieruchomości. Obniżenie potencjalnej wartości nieruchomości, nie mieści się w granicach szkody, ani jako rzeczywista strata, ani jako utracona korzyść. Tak, więc na zasadach ogólnych odpowiedzialności odszkodowawczej, nie jest możliwe dochodzenie z tego tytułu roszczeń wobec przedsiębiorstwa prowadzącego lotnisko ani na zasadzie winy – art. 415 k.c., ani ryzyka – art. 435 k.c. Port lotniczy nie może być przy tym uznany za zakład wprawiany w ruch za pomocą sił przyrody, nawet jeżeli poszczególne elementy organizacji takiego przedsiębiorstwa korzystają z sił przyrody. Do odpowiedzialności prowadzącego takiego przedsiębiorstwo lub zakład nie ma zastosowania art. 435 k.c.

Także Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 24 lutego 2010 roku w sprawie III CZP 128/09 stwierdził, że w art. 129 – 136 ustawy Prawo ochrony środowiska ustawodawca uregulował samodzielnie podstawy odpowiedzialności odszkodowawczej związanej z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości oraz z utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania, opierając się na założeniu, że ryzyko szkód związanych z działalnością uciążliwą dla otoczenia powinien ponosić podmiot, który tę działalność podejmuje dla własnej korzyści (cuius damnum eius periculum). Przesłankami tej działalności są: wejście w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodujące ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości, szkoda poniesiona przez właściciela nieruchomości, jej użytkownika wieczystego lub osobę, której przysługuje prawo rzeczowe do nieruchomości i związek przyczynowy między wprowadzonym ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości a szkodą.

Żądanie powodów nie ma zatem podstawy w art. 435 k.c. w związku z art. 322 ustawy Prawo ochrony środowiska, lecz w art. 129 ust. 2 tej ustawy (są to reżimy rozłączne). Za taką interpretacją przemawia również dążenie do kompleksowego uregulowania skutków ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania w zakresie szkody polegającej na obniżeniu wartości nieruchomości oraz innych szkód wynikających z ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości wskutek jego utworzenia. Rozszczenie tych skutków na szkody wynikające z ograniczeń przewidzianych wprost w rozporządzeniu o ustanowieniu obszaru ograniczonego użytkowania oraz szkody wynikające z emisji hałasu byłoby bowiem sztuczne. Skutkiem wejścia w życie rozporządzenia jest nie tylko konieczność poddania się przewidzianym w nim wprost ograniczeniom – niekiedy mogą być one dla właścicieli nieistotne – ale także konieczność znoszenia immisji przekraczających standard jakości środowiska, którym w braku rozporządzenia – właściciel mógłby się przeciwstawić jako działaniom bezprawnym w świetle art. 174 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska. Praktyczną tego konsekwencją jest poddanie roszczeń właścicieli szczególnym ograniczeniom czasowym

przewidzianym w art. 129 ust. 4 powołanej ustawy, w myśl którego z roszczeniem, o którym mowa w art. 129 ust. 2 można wystąpić w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia ustanawiającego obszar ograniczonego użytkowania.

Mając na względzie poczynione ustalenia faktyczne oraz przedstawione rozważania prawne, uznając powództwo za pozbawione uzasadnionych podstaw, Sąd orzekł jak w punkcie I wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, stosownie do której strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędnej do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (art. 98 § 1 i 3 k.p.c.), zasądzając od powodów solidarnie na rzecz strony pozwanej kwotę 5617 zł. Na kwotę tę składają się koszty wynagrodzenia biegłego wpłacone przez stronę pozwaną w wysokości 2000 zł oraz koszty zastępstwa procesowego (kwota 3600,00 zł, stanowiąca stawkę minimalną wynagrodzenia radcy prawnego – § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu – Dz. U. nr 163, poz. 1349 ze zm. oraz kwotę 17,00 zł tytułem zwrotu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa).

Na podstawie art. 83 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Sąd obciążył solidarnie powodów kwotą 2095,98 zł tytułem zwrotu kosztów wynagrodzenia biegłego częściowo tymczasowo wypłaconego z funduszu Skarbu Państwa – punkt III wyroku.